

Финска се још једном [нашла на врху](#) једног међународног рејтинга система образовања.

Овај пут, британска агенција посвећена развоју образовања, „Пирсон“, оценила је Финску светским лидером у образовању. Ова земља традиционално заступљена у врху *PISA*

рејтинга („Програм за међународно вредновање ученика“), који организује Организација за економску сарадњу и развој (*OECD*

), тако да сигурно нешто ради како треба, зар не? Овај успех је покренуо читаву једну грану индустрије посвећену овом такозваном „финском образовном чуду“. Један такав пример је и књига

Финске лекције: шта свет може научити из образовних реформи у Финској?

(

[Паси Салберг](#)

), која је постала бестселер (па добро, барем на полицама књижара посвећеним педагогији).

На овој последњој образовној табели ни Британија није тако лоше прошла, заузевши шесто место. Али шта је то са Финском, што њено образовање чини тако изванредним, бар кад су табеле и рејтинзи у питању? То свакако није новац. Улагање у образовање у Финској није ништа више од просека међу земљама-члановима *OECD*.

Сама агенција „Пирсон“ објашњава успех Финске факторима које је прилично тешко квантификовати, као што је „прообразовна“ култура и квалитет наставног кадра. Али други, знатно лакше проверљиви фактори улазе у игру, иако их из својих разматрања изоставља велики број стручњака за образовање.

Пише: Еро Илонијеми
субота, 15 децембар 2012 08:06

За почетак, будући да је Јужна Кореја (заједно са Финском) опет завршила међу прве две земље у рејтингу, након што је заузела прво место на *PISA* тестирању, вреди поставити питање шта ове две земље имају заједничко?

На први поглед, како се чини – не много тога. Корејци наглашавају тестирање, дисциплину, домаће задатке и дуго трајање школских сати. Финска деца имају школске сате међу најкраћим на свету, ретко их тестирају, раде мало домаћих задатака, а својим предавачима се обраћају по имену од првог дана у школи. Међутим, пажљивије посматрање указује на сличности које промичу педагошким студијама.

Једна таква сличност је правопис. Оба језика се пишу скоро идентично као што се и изговарају. Самим тим, дете које зна да правилно напише једну реч, знаће да правилно напише сваку реч, чак и ако је чује први пут. Осмогодишњи Финац неће имати никаквих проблема да препозна свако слово у речи „*kertakäyttösyömäpuikkoteollisuus*“, када је једном чује. И док деца којој је енглески матерњи језик вежбају правопис до дубоко у адолесценцију, финска и корејска деца могу да се посвете раду на другим предметима.

Још једна ствар коју Финска и Кореја међусобно деле је њихова прилично хомогена култура. Етничке мањине су малобројне, а имиграција у обе земље је упадљиво ниска. Како су то истакли Хорст Енторф и Никол Минију са Технолошког универзитета у Дармштату у својом истраживању из 2004. године, резултати на *PISA* тестовима су виши у земљама које имају строгу и/или крајње селективну имиграциону политику, него у земљама чија је имиграциона политика слободнија. Назив студије све говори:

Резултати

PISA тестова: какву разлику чини имиграционо законодавство

(

[Х. Енторф, Н. Минију](#)

).

Ову поенту лепо илуструје податак да Финска има знатно боље резултате на *PISA* истраживањима од суседне Шведске. Зашто? Шведска има десет пута већу популацију

имиграната. Када се ове социјално и економски сличне државе упореде, избацивање прве и друге генерације имиграната из посматраних социјалних узорака довољно је да њихови резултати постану скоро потпуно идентични.

Стога је кључни проблем са компаративним анализама образовних система у томе што су оне бескрајно компликоване. Образовање се не догађа у вакууму. У питању је изузетно сложен процес у оквиру кога се сама култура преноси са једне генерације на другу. Сама идеја да се овај трансфер културе може поредити и квантификовати више говори о савременој опсесији статистикама, него што истински доприноси образовним системима различитих држава.

Фински образовни систем је вероватно најбољи на свету – за Финце. Али то не значи да други треба некритички да преписују њихове лекције. Уосталом, преписивање туђег школског рада није истинско учење. Зато се и кажњава.

*Аутор је политички консултант и отац двоје деце из Хелсинкија. Текст преузет од интернет часописа [Spiked!](#). Превео са енглеског **Никола Танасић**.*